

Månadsbrev mars 2010

Detta månadsbrev refererar till en studie från MSB – Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap – handlar om drunkning bland barn. Studien är genomförd i samarbete med Karlstads Universitet och visar bl.a. att de flesta barn små barn drunknar vid badplatser eller i trädgårdspooler.

Syftet med studien var att finna bakomliggande orsaker som grund för förebyggande åtgärder.

Under åren 1998 – 2007 drunknade 106 barn i Sverige och man har granskat varje enskilt fall med hjälp av polisrapporter, obduktionsprotokoll och rättskemiska analyser.

Drygt en tredjedel av drunkningarna skedde vid badplatser där övervakningen brustit och barnen saknat flythjälpmedel. Hos ungdomar från 13 år och uppåt har alkohol varit en bidragande orsak i 40 % av drunkningsfallen. Inget barn drunknade i samband med båtfärd, vilket kan tyda på att uppsikten varit tillfredsställande och att flytvästar används i stor utsträckning.

20 % av förskolebarn som drunknade, omkom i närliggande grunda dammar, trädgårdsdammar, pooler och närliggande vattendrag. De flesta dödsfallen skedde inom 200-300 meter från det egna hemmet, men sällan på den egna tomten.

I mer än 10 % av drunkningsfallen fanns bakomliggande medicinska orsaker som epilepsi och neurologiska funktionshinder. Dessa barn drunknade i badkar i hemmet eller i simbassäng, där övervakare ändå fanns i närheten.

Bland drunkningsoffren var en oväntad hög del barn med utomeuropeiskt ursprung och då med rötter i mellanöstern. En slutsats är att simkunnigheten och kunskaper om säkerhet vid vatten kan vara mindre utvecklad bland dessa grupper.

MSB använder nu denna kunskap för att aktivt minska antalet drunkningsfall. Man kommer att utarbeta en strategi för detta under 2010.

Hur ska man bäst göra för att förebygga drunkning? Följande punkter är tips från MSB:

Övervakning av små barn i vatten ska vara på gripavstånd. Föräldrar ska aldrig lämna små barn ensamma i vatten eller under uppsikt av ett ungt barn.

Små barn som badar vid badplatser ska ha flytväst och inte uppblåsbara flythjälpmedel.

Simbassänger, pooler och även grunda dammar (trädgårdsdammar) ska vara inhägnade och ha barnsäker låsning.

Små barn får inte lämnas obevakade på isar.

Ungdomar som kör snöskoter på is ska göra detta på säkra platser.

Barn är vanligtvis inte mogna att lära sig simma före fyra års ålder. Äldre barn ska lära sig simma, men yngre skolbarns förmåga att simma ska inte överskattas.

Ha särskild uppsikt på att utomeuropeiska barn och ungdomar har lärt sig att simma och att även deras föräldrar får lära sig säkerhet vid vatten inklusive räddning och upplivningsåtgärder.

Vid drunkning är direkt återupplivning avgörande för utgången, detta oftast innan någon professionell är på plats.

Ha särskild uppsikt på barn med epilepsi och andra medfödda neurologiska sjukdomar, även i badkaret.

Ungdomar bör påminnas om att alkohol försämrar både omdöme och simförmåga.

RST stöder alla former av skadeförebyggande åtgärder och vill därför lyfta fram denna satsning från MSB.

Vi återkommer med fler rapporter och även om årets utbildningsdag, som vi gör i samverkan med Barnsjuksköterskeföreningen. Det blir således ingen Traumadag i år men väl en Barnakutdag. Boka av fredag den 24 september – mer detaljer kommer.

Ta väl hand om Er i vardagen.

Agneta Brandt, Ordförande RST